

*29.IV.84
Ora 14.15*

RADIO INTERVIEW

Amitoan George

cu dl.C.Tănase Directorul Teatrului "Cărăbus"

luat de ~~lucrările noastre~~

Nu știi ce să mai faci pe căldurile astea ca să te răcorești și să te mai distrezi puțin!

Noi, cei care suntem condamnați să îndurăm căldura de Sahara a Capitalei "cu râuri de smoală topită și cu flori roșii de foc arzător" (cum foarte bine o caracterizează poetul citadin); noi cei de la Postul de Radio ne-am gândit, Doamnelor și Domnilor, să vă procurăm în fiecare Duminecă o clipă de înșeninare. De înșeninare firește lăuntrică. Cerească, slavă Domnului, avem destulă.

Dumineca trecută am căutat să vă dăm iluzia mării, dintr-o mare imprejmuită cu ciment, care - drept să vă spun - nu prea era mare.

Iar astăzi, ~~împrejurările~~ ne-am hotărît să-l aducem aci pe Tănase ca să ne spună câteva năzbătii și să ne facă să râdem.

Ne-am dus așa dar, la Teatrul "Cărăbus". —

Asta era, care va să zică, pe la orele două după amiază. Acolo, la teatru, l-am găsit pe dl.Tănase scăldat într'o sută de mii de sudori și înconjurat de o armată întreagă de artiști, de artiste, de baletiste, de muzicanți, în sfârșit, ce să vă spun, de întregul firmament de stele ale Cărăbușului.

Cum l-am văzut, m'am repezit la el.

- Salut, Domnule Tănase. Imi dați voie, eu sunt...

- Mitică, îmi răspunse el râzând. Știi, ești Mitică, fratele Mitică, vrei bilet de favoare. Niet, știi ce-i aia? trebuie să știi de altfel, că ne-am împrietenit cu Rușii. Niet, niet.

- Stăi, Domnule Tănase, eu n' am venit pentru bilet.

- Atunci pentru angajament, nu?

Și Domnul Tănase se sculă furios, își mări nasul de un metru și mă privi ca un vultur :

- Ce-ai înnebunit Mitică? Pe vremea asta angajament?

Dacă văzui că dl.Tănase mă ia ~~de~~ familiar, cu Mitică în sus, Mitică în jos, deși nașului meu nu-i trecuse și odată prin gând să-mi dea acest nume, l-am luat și eu atunci tot așa de familiar cu "nene Tănăsică"!

- Păi stai, nene Tănăsică, să vezi. Eu am venit să-mi dai un interview la Radio, nu să mă angajezi ca bale-

tistă sau mai știu eu ce. Eu vreau să-ți fac reclamă. Vreau să ne povestești ceva din amintirile dumitale de teatru.

- Atunci se schimbă afacerea nene. Te rog stai, poftim ia loc.

Și astfel, nenea Tănăsică al nostru a început să vorbească cu mine foarte frumos. Însă numele n'a vrut să mi-l mai schimbe. Nu știu, are el ce are cu Mitică!

+ Pe-i dea un telefon? Iar esculță mai băte văzii nici venit domnul
vegeabă nu cred aci Tănase? - 3 -
vegeabă nu cred aci că înlocuiește numul? - 3 -
- să fie ocazia la călăuzirea
+ Ei, dar uite, eu m' am întrecut cu vorba și domnul Tănase
Domnul să nu a mai venit. Ce ne facem? Nt., nt., nt., extraordinar. Neparoliști
sunt artiștii astia domnule! Dar cum am scăpat noi din vedere?
Trebuia să-l aducem aci în fața microfonului pe sus, cu mașina.
La nevoie să fi apelat chiar la duba poliției sau a salvării, nu
mai să-l fi adus.

TANASE (intră) : Păcine să aduci Mitică cu salvarea?

Bună că ai venit, AXINTEANU: a uită-te că ai venit. Pă nimeni nene Tănăsică.

Vorbeam și eu aci în fața microfonului de unul singur ca să
n'adorm, până vii matale; că, drept să-ți spun, nu prea ești om
de cuvânt.

TANASE: Cum nu sunt bă de cuvânt? Uite-mă n' am venit. Ce mă bârfeai pă mine acolo în fața microfonului? Bă Mitică, mă băe-țașule, bagă-ți mintile în cap și ascultă colea ce-ți spun eu. Tânase când promite ceva, apăi să știi tu că promite, nu se încurcă. Azi mi s'a întâmplat și mie de, ca omului, un accident. Altfel nu întârziam, te asigur.

AXINTEANU: Da ce ti s'a întâmplat nene Tăñăsică?

TANASE: Ei vezi, aşa te vreau. Ia-mă cu binisorul. Cine mă ia cu binoșorul face orice cu mine. De ce am întârziat? Păi să vezi că s'a întâmplat ceva ne mai pomenit. Pe drum, de atâtă potop de căldură, mi s'au topit roatele de la mașină. Asta însă n'ar fi fost nimic. Veneam eu și cu roatele topite. La un moment dat însă, ce să vezi mă Mitică, șofeurul a început să se topească și el ca un manechin de ceară. M' am frecat la ochi. Credeam că aiurez sau că mi se pare. Când am văzut însă că trei sferturi din capul șofeurului se topise, cu creer cu tot, și că mașina mergea brambura pe stradă, am țipat cât m'a ținut pieptul și am sărit la noroc în mijlocul străzii. Am avut noroc! Am sărit pe o cucoană grasă, altfel îmi părgeam capul. Am lăsat-o jos și, ca să nu mă topesc și eu de căldură, am fugit aici, unde mi-ai spus că aveți aer rece. De abia aşteptam să intru în sudchio-ul ăsta; într'adevăr mă, parcă e rai aici, nu altceva. Iată Doamnelor și Domnilor, de ce am întârziat.

ACSINTEANU : Va să zică șofeurul s'a topit, ai?

TANASE: s'a topit mă Mitică, ^{tremur} ca o lumânare de ceară!

ACSINTEANU: Ascultă, nene Tănase, oamenii cu nasul mare sunt într'adevăr spirituali. Dovadă Cirano de Bergerac. Dar că să fii atât de... cum să-ți spun eu matale ca să nu te sușeri? de...

TANASE: Haide domnule zi, de mincinos, nu? Mă Mitică, mă băiatule, cine te obligă pe tine să crezi? Nici pe dumneavoastră, ~~să crezi nu credi bine, dacă nu, trebuie să vrei să crezi și să credi bine~~. Doamnelor și Domnilor, nu vă obligă nimeni să credeți.

ACSINTEANU: Nene Tănase, înainte de a evoca amintirile matale de teatru, spune-ne ~~aceea~~ un lucru. Cum se face că ești chei ca luna și cânti, totuși, cuplete?

TANASE: Ha! gmechere, ăsta e un calembur "a la Horia Furtună" Cam nesărat, nu-i vorbă, dar oricum, e un calembur. Păi uite cum se face măi Mitică, ascultă și tu, să vezi cum cânt eu cuplete.

(Tănase cântă...)

ACSINTEANU: Acum spune-ne ceva din trecutul dumitale artistice. Cum ai ajuns actor?

TANASE : Așa a fost visul meu de când eram copil pe băncile scolii. Ce să-ți spun, când eram în liceu, lăicerele, ceașcăfuriile și păturile ~~școlii~~, furate în fie care zi de acasă, formau decorurile teatrului nostru de atunci. Nu-i vorbă, luam eu multă cheltăneală pentru asta, dar nu m'am lăsat. Mi'aduc aminte că dintre colegii mei de teatru de atunci, erau câțiva băieți de adevărat talent, care sunt astăzi generali pe la Vaslui. Jucam în teatrul nostru piese foarte serioase, ca: Meșterul Manole, Tărea capului lui Brâncoveanu și multe alte piese din aceea tragică. Făceam trucuri cu capete de ceară, că lumea rămânea încrernită, nu altceva. Mai târziu, soarta probabil a vrut să mă încerce. Că în loc să devin artist mare, cum mă gândeam când eram copil, m'am făcut învățător de țară. Am dus-o aşa câtăva vreme. Când am văzut însă că nu merge, leafa era mică, nădejdii de viitor nu prea intrezăream și apoi, mai presus de toate, era imboldul ăla lăuntric ce nu'mi da răgaz nici o clipă. Visam în fiecare noapte că joc pă scenă și mă pomeneam din pat cântând și jucând prin mij-

locul casei. Dacă văzui că nu mai merge, îmi luai într'o bună zi tălpășita la București și astfel m'am făcut actor.

ACSINTEANU : Când ai jucat prima dată într'un teatru al dumitale ~~de vară~~?

TANASE : La cazarma Regimentului 1 de Geniu. Văzând eu că merge greu cu militaria, am înghebat o trupă de artiști dintre soldați și astfel am ~~ținut~~ dat pentru prima dată un spectacol de mare succes la care au asistat, pelângă toți ofițerii garnizoanei și Regele Ferdinand, pe atunci print mostenitor, cu Regina Maria, precum și Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, care era pe atunci fierește, un prințisor frumos și plin de suflet românesc, cum este ~~înțelept~~ și astăzi.

Atunci, mă Mitică, poate am avut eu cel mai frumos succes din viață.

ACSINTEANU: Dar vre-o amintire senzațională, din cariera dumitale de teatru, ai putea să ne-o ~~spun~~ povestești?

TANASE : Cum să nu. E de altfel una dintre cele mai vii amintiri pe care le am din viața mea de artist. Era prin anul 1913, în timpul campaniei. Eu am plecat cu o trupă de 120 persoane la Smirna. Mi-aduc aminte că această trupă se aflau bunii mei camarazi : Alexandru Bărcănescu, Niculescu Basu, Ghimpețeanu și alții. Jucam pe vremea aceia opera comică "Vice șmiral" de Millöcker. Reprezentările le dam într'un teatru al cărui director era un om foarte al dracului. Trebuia să ne plătească pentru reprezentațiile care le dădusem ^{în fiecare seară} ~~pe~~ 2000 de franci. Insă, pentru că directorul se îndrăgostise de o primadonă, care nu prea era în grățiile noastre și care ne bârfea ~~înțelept~~, directorul acesta a început să ne facă mizerii și să ne ameminte că nu ne mai plătește nici o lecă. Ce să mă fac? Aveam pe capul meu 120 de persoane. În buzunar n'aveam nici un leu. Departe de România eram la câteva mii de kilometri. Disperat, am pus mâna pe un spraiț, un fel de sprijinitoare de decor, și am intrat buzna în cabinetul directorului. El m'a întrebat ce caut. Eu însă, ca drept răspuns, am început să-i aplic un vocabular, știi matale, d'ăla pe care îl mânuiau eu când fămi vine dracii. Si i-am zis: Ia 'nascultă bă, vous croiez que je suis cabotin. Eu sunt Tânase bă,~~grăbit~~

(tușește). Apoi am început să-i însir un pomelnic din ăla românesc. Directorul se uita la mine ca năuc. Am eşit afară trântind uşa cât am putut. Mi-am dat însă imediat seama că ceia ce făcusem nu făcusem bine. De acum mă vedeam împreună cu întreaga trupă cărand geamantane și cuferne ca hamali în port. Această soartă o mai avusese o trupă de nemți înaintea noastră.

Norocul meu însă a fost că directorul teatrului din Smirna avea nevoie de mine că altfel, o pățeam rău de tot.

După o oră de la această întâmplare mă pomeneșc că îmi trimete cei 2000 de franci legăți într-o basma turcească. Bucuria mea a întrecut ori ce margine. Însă, ghinonul tot ghinion, să fie al dracului! I-am dat banii lui Bărcănescu să-i păstreze. El, zăpăcit cum ea, i-a uitat într-o cabină de cinematograf, unde făceaam repetiții. Când mi-a spus această veste, să leșin, nu altceva. Mă Mitică, am trecut atunci prin niște friguri prin care n'am mai trecut în viața mea. Norocul meu a fost că paznicul cinematografului era un turc. Și, ca toți Turcii, om foarte cinstit! Când mi-a adus punga cu cei 2000 de franci pe care-o găsise în cinematograf, nu-mi venea să cred. Am luat banii și, drept să-ți spun, l-am pupat, atât eram de fericit. Ce vrei omule, scăpasem dintr-o mare încurcătură!

ACSINTEANU : Intr'adevăr, strănică amintire! Acum spune-ne ce e cu podul de la Codlea. Se zice că l-au reparat în timpul războiului, tot printr-o revistă. E adevărat?

TANASE: Da, mă Mitică, e adevărat. Să vezi cum a fost. În timpul războiului mondial eu eram în Regimentul 2 Pionieri. Astă - dacă nu mă înșel - prin luna Septembrie 1916. În întințarea noastră am plecat de la Predeal la Brașov și apoi la Codlea unde am făcut un popas de câteva zile. Cum mie nu mi-a plăcut nici odată să stau de geabă și cum soldații erau foarte abătuți m'am gândit să reîmprospătez entuziasmul înveselindu-i puțin. Astfel, am format o trupă de artiști recruteți din rândurile soldaților și din rândurile fetelor din sat. Am jucat o revistă care a avut un succes extraordinar atât din punct de vedere moral cât și din punct de vedere material. Intr'adevăr, cu banii care i-am strâns

am reparat într'o singură zi podul depeste râul de la Codlea, pod care fusese distrus de Unguri.

ACSINTEANU : Spune-ne te rog, te plătiseste meseria de director de teatru?

TANASE : Ce să spun, meseria asta îmi place foarte mult. Însă ascultă coalea la mine: când ei vrea să blestem pe cineva, apoi să-i zici astfel : "Vedea-te-ăs director de teatru, fără subvenție". Pentru că, în parantez fie vorba, și cu subvenții parcă, parcă o duc nițelus mai binișor. Înțelegi matale, lor nu prea le intră apa la galosi aşa cum mi-a intrat mie.

ACSINTEANU : Ascultă, nene Tănăsică, am fost informat că ai făcut și oarecare binefaceri în viața dumitale de artist ? Ce anume ?

TANASE : Păi să vezi, mă Mitică, am făcut și eu ce am putut. Am clădit o școală în comuna Mânjești-județul Vaslui; am început clădirea școalei din Târca-Vitan dela marginea Capitalei; și o școală românească în muntii Vrancii. Deasemenea din ajutorul meu s'a desăvârșit și s'a sfîntit Sf.biserică din Tekirghiol. Pe studenți i-am ajutat în totdeauna cum am putut și cât am putut, pentru că, vezi matale, în sufletul meu a rămas încă sentimentul acela de învățător pe care, ori cât a căutat arta să-l alunge, n'a răușit.

AXINTEANU : Viitoarea premieră a treatrului dumitale de vară e frumoasă? Dacă e frumoasă, te rog dovedește-mi :

TANASE Ce să-ți dovedesc domnule. Nu vezi dumneata? Sunt atâtea evenimente în viața noastră de toate zilele, atâtea subiecte și atâtea noutăți pentru revistă încât imaginea autorilor a rămas definitiv pe jos.

Inchipuește-ți ce revistă poate să iasă din astfel de noutăți! Dacă vrei să te convingi ascultă coalea numai un cuplet "Lăutarii moșneni" :

(Tanase cântă).

Tanase Tanase